

LEDNINGSYSTEM**Datum:** 2010-06-30**Dokumenttyp:** Policy**Process:** Säkerställa kunskap och kompetens**Dokumentnummer:** 138**Version:** 1

Författare: Ulf Yngvesson

Fastställd: Ann-Louise Eksborg

Hantering av jäv och intressekonflikter m.m. i samband med anlitan- de av externt stöd

Inledning

Det är av stor betydelse att allmänheten och andra har förtroende för att svenska myndigheter i alla situationer agerar på ett objektivt och rättssäkert sätt. Att myndigheters handlande ska präglas av saklighet och opartiskhet uttrycks genom den s.k. objektivitetsprincipen i 1 kap. 9 § regeringsformen. Denna princip innebär att myndigheterna är skyldiga att behandla lika fall lika och att de som deltar i handläggningen av ett ärende inte låter sig påverkas av ovidkommande hänsyn.

Objektivitetsprincipen garanteras bl.a. genom reglerna om jäv i förvaltningslagen.

Förvaltningslagens jävsregler

Förvaltningslagens (1986:223) jävsregler är tillämpliga på sådana befattningshavare vid en myndighet som handlägger eller beslutar i ärenden eller deltar i beredningen på ett sätt som kan påverka utgången av ett ärende. Externa experter och sakkunniga som anlitas som konsulter av Strålsäkerhetsmyndigheten har normalt endast en rådgivande funktion och deltar inte på annat sätt i ett ärendes handläggning. De omfattas därför inte i formell mening av förvaltningslagens jävsbestämmelser. Detta hindrar dock inte att frågan om opartiskhet kan få aktualitet också för en sådan person och att myndigheten vid anlitaandet av konsulter måste beakta det grundlagsfästa kravet på saklighet och opartiskhet.

Jävsdeklaration

Det är av väsentlig betydelse att de experter och sakkunniga som får konsultuppdrag hos myndigheten inte har en sådan bakgrund eller sådana intressen att det kan påverka myndighetens förmåga att hantera ärenden sakligt och opartiskt eller som kan antas påverka myndighetens trovärdighet på ett negativt sätt. Det måste därför kunna krävas av alla konsulter som anlitas av Strålsäkerhetsmyndigheten att deras opartiskhet inte kan ifrågasättas.

För att kunna anlitas som konsult hos Strålsäkerhetsmyndigheten är det därför av avgörande betydelse att konsulten i förväg kan redogöra för eventuella förhållanden som kan antas ha betydelse för dennes objektivitet, saklighet och opartiskhet i uppdraget för myndigheten. Strålsäkerhetsmyndigheten ska också kunna kräva att konsulter, efter att de har påbörjat sitt uppdrag, löpande hos myndigheten anmäler sådana förhållanden. Denna redogörelse och anmälningsplikt ska även gälla för motsvarande förhållanden hos företaget där konsulten är anställd eller hos närstående till konsulten.

I den bifogade jävsdeklarationen ska redovisas jäv, intressekonflikter och andra bindningar under de senaste fyra åren. Det är dock de senaste två åren som tillmäts störst betydelse vid myndighetens bedömning.

Strålsäkerhetsmyndigheten har därefter att bedöma om de redovisade förhållandena riskerar att negativt påverka myndighetens möjligheter att agera sakligt och opartiskt eller allvarligt kan påverka hur andra uppfattar myndighetens handlande i ett visst avseende. Bedömningen avser enskilda fall och beror bl.a. på det aktuella uppdragets omfattning, typ av tjänst och vilket sakområde som berörs.

Har Strålsäkerhetsmyndigheten bedömt att ett uppdrag till en viss konsult är förenligt med kraven på saklighet och opartiskhet och konsulten eller myndighetens beslut sedermera kritiserats eller ifrågasätts för något som har redovisats i en jävsdeklaration, är det myndighetens ansvar att försvara det egna beslutet.

Deklaration av jäv, intressekonflikter och andra bindningar för konsulter hos Strålsäkerhetsmyndigheten

Personuppgifter

Förnamn:

Efternamn:

.....

Titel:

.....

- Jag har tagit del av myndighetens information om jäv, intressekonflikter och andra bindningar med anledning av mitt uppdrag som konsult. Med anledning därav redogör jag nedan för anställningar, uppdrag eller andra förhållanden som direkt eller indirekt kan anses ha beröringspunkter med mitt uppdrag hos Strålsäkerhetsmyndigheten.

1. Anställningsförhållanden

Härmed avses anställningar som kan anses besläktade med uppdraget hos Strålsäkerhetsmyndigheten, under de närmast föregående fyra åren. Observera att det är de två senaste åren som tillmäts störst betydelse.

Arbetsgivares namn	Befattning/funktion samt tidsangivelse

2. Styrelser, nämnder och branschorganisationer

Härmed avses styrelseuppdrag, uppdrag i ”Advisory boards”, uppdrag i råd och nämnder etc. i branschorganisationer, vetenskapliga sammanhang eller liknande uppdrag.

Uppdragsgivares namn	Uppdragets huvudsakliga natur samt tidsangivelse

Ytterligare upplysningar

--

3. Konsultuppdrag

Härmed avses konsultuppdrag som anställd eller i eget företag, som kan anses vara besläktade med uppdraget hos Strålsäkerhetsmyndigheten, under de närmast föregående fyra åren. Observera att det är de två senaste åren som tillmäts störst betydelse.

Uppdragsgivare till konsultuppdrag	Uppdragets huvudsakliga natur samt tidsangivelse

Ytterligare upplysningar

--

4. Arbetsgivarens konsultuppdrag

Nuvarande arbetsgivares övriga uppdrag och åtaganden, med koppling till uppdraget hos Strålsäkerhetsmyndigheten, under de närmast föregående fyra åren. Observera att det är de två senaste åren som tillmäts störst betydelse.

Uppdragsgivares namn	Uppdragets huvudsakliga natur samt tidsangivelse

Ytterligare upplysningar

--

5. Andra bindningar

Härmed avses

- släktskap eller annan personlig relation till någon som bedriver verksamhet som omfattas av 1–4 ovan,
- aktier/optioner eller liknande innehav i företag,
- annan slags bindning till företag eller organisationer,
- bindningar till företag eller organisationer som ligger nära det egna expertområdet och som kan anses besläktade med uppdraget hos Strålsäkerhetsmyndigheten,
- innehav av patent eller annan immaterialrättslig tillgång, arvoderade uppdrag av yrkesmässig natur för andra eller i eget företag/egen verksamhet eller därmed jämförbar form eller innehav av rättigheter som kan antas ha eller få ett kommersiellt värde, och
- andra kortvariga eller långvariga arvoderade uppdrag av mer eller mindre tillfällig natur som kan anses besläktade med uppdraget hos Strålsäkerhetsmyndigheten.

För ytterligare exempel, se bilaga.

Redovisningen avser bindningar besläktade med uppdraget hos Strålsäkerhetsmyndigheten under de närmast föregående fyra åren. Observera att det är de två senaste åren som tillmäts störst betydelse.

Aktivitet	Namn/sammanhang samt tidsangivelse

Ytterligare upplysningar

6. Andra omständigheter

Härmed avses omständigheter som för en utomstående betraktare kan framstå som något som kan påverka dig i ditt uppdrag hos Strålsäkerhetsmyndigheten.

Jag har inga bindningar eller andra förhållanden av det slag som efterfrågas i 1–6 ovan att redovisa.

Jag förbinder mig att snarast underrätta Strålsäkerhetsmyndigheten om jag inom tiden för mitt pågående uppdrag för myndigheten åtar mig uppdrag eller får bidrag/sponsring av företag, branschorganisation eller annan vars intressen är besläktade med mitt uppdrag eller som annars kan antas indirekt eller direkt påverka mitt uppdrag. Jag är medveten om att denna jävsdeklaration utgör en allmän handling som normalt är offentlig.

Underskrift:

Datum:

.....

.....

Namnförtydligande:

Ort:

.....

.....

Bilaga

Typsituationer för bedömning av jäv och intressekonflikter

Nedan har typsituationer för jäv och intressekonflikter grupperats under sammanhållande rubriker för att underlätta för konsulter att själv värdera risken för intressekonflikter. Strålsäkerhetsmyndigheten gör dock alltid en egen bedömning i det enskilda fallet. De beskrivna typsituationerna är endast exempel som ska ge stöd i bedömningen. Risker som inte kan anses acceptabla är generellt större i de först nämnda situationerna inom respektive grupp.

Jäv, intressekonflikter och bindningar för de senaste fyra åren ska ha redovisats på myndighetens blankett. I de flesta fall är det de senaste två åren som tas med i bedömningen. Det är dock viktigt för myndigheten att känna till eventuella anställningar, uppdrag eller andra förhållanden som direkt eller indirekt kan anses ha beröringspunkter med uppdraget hos myndigheten fyra år bakåt i tiden, eftersom dessa kan komma att påverka bedömningen i enskilda fall. Det är alltid omständigheterna i det enskilda fallet som är avgörande för bedömningen.

- 1. Fastare anknytning till företag/intressenter med verksamhet inom området**
 - a. Styrelseuppdrag i ett företag som har eller har haft uppdrag åt annat företag eller intressent med sådan verksamhet.
 - b. Anställning hos företag som verkar inom området eller hos ett företag som har eller har haft uppdrag åt ett sådant företag.
 - c. Eget företag med verksamhet som berör uppdraget.
 - d. Konsult åt ett sådant företag som avses i punkterna a–c.
 - e. Medverkan i någon form av innovativa företag som verkar inom området men ännu inte tillhandahåller utvecklade produkter.
 - f. Innehav av patent som berör uppdraget.

- 2. Mindre fasta anknytningar till företag/intressenter med verksamhet inom området**
 - a. Medverkan i marknadsföring eller produktutveckling, ”låna ut sitt namn”.
 - b. Sakkunnig/expert/ledamot i vetenskapligt råd åt företag eller intressenter.
 - c. Ledamot av Advisory Board/ ”referensgrupp” eller motsvarande.
 - d. Av företag arvoderad föreläsning avseende expertens forskning och kunnande.
 - e. Medverkan i företags forskningsråd för bedömning av forskningsansökningar tillsammans med andra experter.
 - f. Rådgivande expert till företag om bidrag till forskare/forskning.
 - g. Medverkan i redaktionsråd i syfte att granska vetenskapligheten i bidrag till företags tidskrift eller liknande.

- 3. Tjänster/befattningar/forskningsanslag/bidrag i vilka företag med verksamhet inom området är involverade**
 - a. Personlig professur eller motsvarande betald av företag.
 - b. Forskningsanslag till viss forskare, av större omfattning och avseende specialinriktad forskning.
 - c. Forskningsanslag eller bidrag till viss forskare, av mindre omfattning och avseende grundforskning.
 - d. Företags finansiering av konferensresor och liknande.

- e. Professur eller motsvarande självständigt tillsatt av universitet eller högskola efter medel från företag till fakultet eller motsvarande.
- f. Forskningsanslag eller bidrag från företag till fakultet eller motsvarande.
- g. Egna publikationer.